
Uchwała nr 7 (Uchwała Główna) Krajowego Zjazdu Adwokatury z dnia 3 października 1983 r.

Palestra 34/10(394), 94-96

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nie dały pozytywnego rezultatu próby opublikowania uchwał w formie informacji NRA. Zakaz publikacji był bezwzględny.

Zjazd podjął 7 uchwał, z których 6 zostało zaskarżonych przez ministra sprawiedliwości do Sądu Najwyższego. Największe niezadowolenie i irytację władz wywołała uchwała główna, określona, jako uchwała nr 7 oraz uchwała nr 8.

Przytaczamy obszernie fragmenty obu tych uchwał, fragmenty rewizji nadzwyczajnej ministra sprawiedliwości oraz wyroki Sądu Najwyższego (rewizja nadzwyczajna ministra sprawiedliwości, odpowiedź NRA na rewizję nadzwyczajną oraz wyroki Sądu Najwyższego zostały opublikowane w „Palestrze” nr 1/85, s. 52—91, oraz numerze 3—4/85, s. 37—52):

**“U C H W A Ł A N R 7
(Uchwała Główna)
KRAJOWEGO ZJAZDU ADWOKATURY
z dnia 3 października 1983 r.**

Przesłanką skutecznego działania demokracji na co dzień jest możliwość stałego konfrontowania działania władzy z opinią społeczną. Do najsukuczniejszych form oddziaływania opinii publicznej należą — obok środków masowego przekazu — autentyczne i cieszące się autorytetem samorządy działające w różnych dziedzinach życia. Rozwój różnorodnych form samorządności, samorządów zawodowych, pracowniczych i innych wchodzi w mocną tkankę społeczną, odporną na zaburzenia życia społecznego. Ponad 100-letnie doświadczenie samorządu adwokackiego potwierdza trafność wskazanej wyżej ogólnej tendencji, w odniesieniu zaś do samej adwokatury samorządność okazała się najwłaściwszą formą regulacji działalności zawodowej. Troska o usprawnienie i rozwój samorządu adwokackiego jest obowiązkiem całej społeczności adwokackiej. Ona też uzasadnia przedstawione niżej wnioski.

I

Krajowy Zjazd Adwokatury na podstawie art. 56 ust. 5 prawa o adwokaturze ustala następujące wytyczne działania samorządu adwokackiego.

1. Zjazd zwraca uwagę na potrzebę stałego udziału adwokatury w konsultowaniu

i opiniowaniu opracowywanych przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej aktów prawnych. Naczelna Rada Adwokacka zwróci się do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z prośbą o umożliwienie realizacji tego zalecenia.

2. Samorząd adwokacki podejmuje współdziałanie z innymi organami porządku prawnego: Ministrem Sprawiedliwości, Prokuratorem Generalnym PRL, Państwowym Arbitrażem Gospodarczym, z organizacjami społecznymi oraz z innymi organizacjami państwowymi zainteresowanymi problematyką prawną, przez: sygnalizowanie trudności w zakresie wykładni i stosowania prawa, wskazywanie potrzeby zmian ustawodawczych „uczestniczenie w procesie powstawania projektów aktów normatywnych oraz aktywny udział ich w opiniowaniu(…)”

3. Konieczne jest nawiązanie w szerszym niż dotychczas zakresie współpracy z sądami powszechnymi, z Sądem Najwyższym i Nacelnym Sądem Administracyjnym przez zorganizowanie takich form stałej wymiany poglądów i doświadczeń, które ułatwiałyby pokonywanie bieżących trudności w dziedzinie wykładni i stosowania prawa powstających w orzecznictwie sądów. Za celowe uważamy uczestniczenie przedstawicieli adwokatury przy ustalaniu treści wytycznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej(…)”

5. Spełnianie publicznoprawnych zadań adwokatury wymaga m.in. oddziaływania na opinię publiczną za pośrednictwem środków społecznego przekazu. W tym celu współpraca ze środowiskiem dziennikarzy, przede wszystkim z publicystyki zainteresowanymi problematyką publicznoprawną, odgrywać powinna doniosłą rolę.

6. Wprowadzenie reformy gospodarczej stwarza pilną potrzebę takiego kształtowania prawa gospodarczego, żeby wspierało ono mechanizmy gospodarczo-finansowe reformy, ale nie stwarzało dla niej zbędnych hamulców. Udział adwokatury w tym procesie stwarza konieczność stałego współdziałania z samorządem radców prawnych; współpraca ta zmierzając powinna do integracji obu środowisk i wspólnego określania kształtu prawa oraz świadomości prawnej społeczeństwa.

7. Polityka kadrowa adwokatury powinna się opierać na jasnych, jednoznacznych kryteriach. Droga do zawodu adwokata wiedzie przede wszystkim przez aplikację adwokacką. Podstawę wpisu na listę aplikantów powinna stanowić ocena przydatności kandydata do zawodu dokonywana kolegialnie. Naczelna Rada Adwokacka opracuje szczegółowe kryteria oceny kandydatów na aplikację adwokacką.

8. Konieczna jest stała działalność samorządu zmierzająca do eliminowania negatywnych zjawisk spotykanych przy wykonywaniu zawodu a polegających na uchybianiu etyce zawodowej i godności zawodu.

9. Ze względu na wyjątkowe natężenie działalności legislacyjnej należy większą niż dotychczas uwagę poświęcić działalności szkoleniowej oraz doskonaleniu zawodowemu adwokatów, ułatwiając im m.in. przyswajanie treści nowych aktów normatywnych, orzecznictwa sądowego i dorobku nauki".

„(...)

15. Zobowiązuję się Naczelną Radę Adwokacką do kontynuowania starań o uzyskanie właściwej interpretacji art. 66 ust. 4 pkt 4 prawa o adwokaturze, odnoszącego się do wpisu radców prawnych na listę adwokatów, to jest przyjęcie, że warunkiem

wpisu jest odbywanie aplikacji radcowskiej i złożenie stosownego egzaminu na podstawie przepisów ustawy o radcach prawnych oraz 3-letni okres zatrudnienia w tym zawodzie".

„(...)

17. Zjazd wyraża przekonanie, iż nie powinna stanowić przeszkody przy wpisie na listę aplikantów adwokackich i adwokatów działalność o charakterze politycznym.

II

Adwokatura jest tą częścią inteligencji polskiej, która z racji swoich tradycji historycznych i funkcji publicznej powołana jest do zajmowania stanowiska w kluczowych kwestiach życia społecznego kraju. (...)

— po trzecie — uwzględnić należy dalsze zmiany realizujące m.in. następujące zasady: po pierwsze — każdy pracownik powinien mieć zagwarantowane równe prawa i obowiązki z pracodawcą; po wtóre — pracownik powinien mieć zapewnioną możliwość zajmowania stanowisk zgodnie ze swymi kwalifikacjami bez względu na przynależność organizacyjną; po trzecie — instytucja porzucenia pracy, łącząca się ze szczególnie negatywnymi konsekwencjami dla pracownika, powinna być ograniczona i uściślona.

2. Zjazd Adwokatury opowiada się za przyspieszeniem prac nad nowelizacją prawa karnego materialnego, procesowego i wykonawczego(...)

Zmiany legislacyjne powinny zmierzać w szczególności do:

a) zmniejszenia represyjności systemu prawa karnego; skreślenia kary śmierci z katalogu kar; rozszerzenia zasięgu stosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania; odstąpienia od systemu arytmetycznego oznaczania podwyższonego minimum kary dla recydywistów,

b) w kodeksie postępowania karnego zmiany zmierzające powinny generalnie do wzmoczenia ochrony praw obywatelskich, gdy chodzi zarówno o sprawcę przestępstwa, jak i o pokrzywdzonego, przez:

1) rozszerzenie uprawnień stron, obrońców i pełnomocników oraz ich gwarancji

w tym postępowaniu, a zwłaszcza w fazie postępowania przygotowawczego;

2) rozszerzenie stosowania zasady bezpośredniości postępowania sądowego, polegające na dopuszczeniu obrońcy do udziału w posiedzeniach;

3) wprowadzenie pełnego zakazu „*reformationis in peius*” w postępowaniu odwoławczym;

4) powierzenie wyłącznie sądowi decyzji o stosowaniu aresztu tymczasowego z równoczesnym dopuszczeniem obrońcy do udziału w posiedzeniu sądu rozpatrującego tę sprawę.

3. Zjazd stwierdza konieczność nowelizacji kodeksu karnego wykonywczego z uwzględnieniem postulatów humanitaryzmu i wskazań nauki. W związku z zamierzonym wydaniem nowego regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności niezbędne jest uwzględnienie szczególnego, korzystniejszego statusu więźnia politycznego.

4. Zjazd zwraca się do Naczelnej Rady Adwokackiej o podjęcie starań zmierzających do zniesienia ograniczeń w zakresie kontaktowania się obrońcy z podejrzanym pozbawionym wolności.

5. Wzmocnieniu niezawisłości sędziów Sądu Najwyższego służyłoby wprowadzenie w nowych uregulowaniach prawnych zasady powoływania sędziów Sądu Najwyższego bez ograniczenia czasowego.

6. Postuluje się wprowadzenie w opracowywanej ustawie wyłączeniowej oraz w ustawie o gospodarce terenami w miastach i osiedlach zasady pełnego odszkodowania przy przejmowaniu nieruchomości na rzecz państwa.

7. Wzmocnienie gwarancji praworządności w procesie tworzenia i stosowania prawa dyktuje potrzebę jak najszybszego wprowadzenia w życie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

IV

Krajowy Zjazd Adwokatury:

1. Popiera wnioski Zgromadzenia Izby Adwokackiej w Łodzi i Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej skierowane do I Prezesa Sądu Najwyższego o wykładnię art. 61 dekretu o stanie wojennym. Praktyka powstała na gruncie tego przepisu skłania do wniosku, że celowe jest podniesienie reguły „*lex retro non agit*” do rangi zasady konstytucyjnej.

2. W związku z otrzymaniem informacji o rażącym naruszaniu regulaminu zasad odbywania kary pozbawienia wolności wobec więźniów politycznych, zobowiązuje Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej do wystąpienia w trybie pilnym z wnioskiem skierowanym do ministra sprawiedliwości o powołanie Komisji Mieszanej w celu sprawdzenia informacji.

3. Wyraża ubolewanie z powodu rozwiązania Stowarzyszenia Adwokatów i Aplikantów Adwokackich oraz żywi nadzieję, że w drodze wznowienia postępowania powstaną warunki do reaktywowania Stowarzyszenia.

4. Uznając słuszność uchwał Zjazdu prawników, zaleca Naczelnej Radzie Adwokackiej pełną ich realizację.

5. Uważa za konieczne ponowienie wniosku o podjęcie działań zmierzających do reaktywowania zasłużonego w zakresie udzielania pomocy osobom uwięzionym i ich rodzinom stowarzyszenia humanitarnego „Patronat”.

U C H W A Ł A Nr 8 KRAJOWEGO ZJAZDU ADWOKATURY z dnia 3 października 1983 r.

Zjazd Adwokatury wyraża głęboki niepokój z powodu sytuacji znacznej liczby pracowników represjonowanych pozbawieniem pracy lub nieprzyjmowaniem do pracy z powodu przynależności w minionym okresie